

Asia: VN/23855/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:ltä (jäljempänä MaRa) lausuntoa tupakkaveroa koskevan lain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Savuttomat nikotiinituotteet (jäljempänä nikotiinipussit) tulisivat veron piiriin.

MaRa toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Nikotiinipusseja koskeva hallitusohjelmakirjaus

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa todetaan seuraavasti:

Nikotiinipussit otetaan tupakkalain soveltamisalan piiriin ja niiden myynti sallitaan noudattaen niille asetettuja sääntöjä, joilla pyritään ehkäisemään nuorisokäyttöä, harmaatuontia ja laitonta kauppaa sekä torjumaan järjestäytyntä rikollisuutta. Vähittäismyynti säädetään luvanvaraiseksi, tuotteille säädetään naapurimaissa käytössä olevat nikotiinirajat ja tuotteissa sallitaan vain aikuisille tarkoitetut maut. MaRa ottaa tähän tarkemmin kantaa nikotiinipusseja koskevasta tupakkalain sääntelystä, kun STM lähettää lakiehdotuksen lausuntokierrokselle.

Nikotiinipussit ja muut nikotiinia sisältävät tupakkalain alaiset tuotteet, joilla ei ole valmisteveroa, otetaan tupakkaverotuksen piiriin nikotiinia sisältävien sähkösavukenesteiden veroa vastaavalla tavalla soveltuvin osin. Verotaso mitoitetaan siten, ettei se merkittävästi ohjaa kulutusta pois verollisesta myynnistä ja että se ohjaa vähentämään tupakoinnista aiheutuvia haittoja.

MaRa katsoo, että hallitusohjelmakirjaus nikotiinipussien tupakkaverosta on hyväksyttävä, kunhan vero säädetään määrältään ja perusteeltaan sellaiseksi, että se ohjaa kuluttajat ostamaan nikotiinipussit Suomessa toimivilta vähittäismyyjiltä ulkomaisten verkkokauppojen ja matkustajatuonnin sijaan.

2. Ehdotus nikotiinipusseille määrättävästä tupakkaverosta

Fimean muutettua keväällä 2023 tulkintaansa nikotiinipusseista, kuluttajat ovat voineet ostaa nikotiinipitoisuudeltaan rajattuja (20 mg tai sitä enemmän nikotiinia sisältävä nikotiinipussit ovat Tukesin päätöksen nojalla kiellettyjä) tupakkatuotteita kotimaisesta vähittäismyyntistä. Tämä on ohjannut myyntiä vastuulliseen ja verotuloja Suomeen tuovaan myyntikanavaan. Ratkaisu on vähentänyt nikotiinipussien ostamista ulkomaisista verkkokaupoista, matkustajatuontia ja harmaita markkinoita.

Lakiehdotuksen mukaan savuttomista nikotiinituotteista kannettaisiin sekä vähittäismyyntihintaan perustuvaa arvoeroa että yksikköveroa. Arvoero olisi 10 prosenttia savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntihinnasta ja yksikkövero 10 senttiä grammalta savutonta nikotiinituotetta. Lisäksi säädettäisiin savuttomien nikotiinituotteiden vähimmäisverosta. Savuttomista nikotiinituotteista suoritettavan tupakkaveron määrä olisi aina vähintään 14 senttiä grammalta savutonta nikotiinituotetta. Lakiehdotuksen mukaan veron seurauksena tyyppillisten savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyyntihintojen arvioidaan nousevan noin 2,5 euroa rasialta.

MaRa katsoo, että VM:n ehdotus ei vastaa hallitusohjelmakirjausta.

Nikotiinipussien myyntimarkkinat ovat Suomessa vasta kehittymässä. Nikotiinipussien myyjät kilpailevat ulkomaisten toimijoiden kanssa. Suomeen asetettavan verotason tulee olla kilpailukykyinen naapurimaihin verrattuna. Muutoin kuluttajat jatkavat tuotteiden ostamista ulkomaisista verkkokaupasta tai matkustajatuontina. Liian korkea verotaso nikotiinipusseille ohjaa kuluttajia tuomaan myös nuuskaa Ruotsista.

Osa Suomen naapurimaista on asettanut nikotiinipusseille valmisteveron. Lakiehdotuksesta käy ilmi, että verotasot ovat selvästi matalampia Virossa Latvia, Ruotsissa ja Tanskassa kuin tässä esityksessä ehdotettavat verotaso. Virossa ja Latviassa verotaso on 0,11–0,12 euroa grammalta eli 1,30–1,40 euroa 12 gramman rasialta. Ruotsissa verotaso on noin 0,02 euroa grammalta eli 0,2 euroa 12 gramman rasialta ja Tanskassa noin 0,01 euroa grammalta eli 0,12 euroa rasialta.

MaRa katsoo, että ehdotettu verotaso on naapurimaihin verrattuna liian suuri.

Ehdotus on ongelmallinen myös veron perusteen osalta. Ehdotuksessa esitetään monimutkaista veromallia, jossa veron määrä perustuu sekä arvoon että määrään. Ehdotus rajoittaisi kilpailua, koska arvoon sidotun veron perusteen takia vähittäismyyntiportaan hinnoittelua rajoittaisi valmistajan tai maahantuojan pakkaukseen merkitsemä vähittäismyyntihinta. Vastaavaa mallia ei ole käytössä myöskään muissa EU-jäsenvaltioissa

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että vähittäismyyntihinnan ilmoittaminen vähittäismyyntipakkauksessa jo valmistajan tai maahantuojan yrityksen toimesta tarkoittaisi myös sitä, ettei esimerkiksi nikotiinipusseja myyvä kauppa pysty myymään tuotteita muulla kuin pakkauksessa ilmoitetulla hinnalla.

Veron peruste aiheuttaisi nikotiinipussien myyjille hallinnollista taakkaa, jota hallitus on sitoutunut hallitusohjelmassaan välttämään. Arvovero aiheuttaisi epäselvyyttä vähittäismyyntiportaan ja tuotteiden valmistajien ja maahantuojien välillä tuotteiden hinnoittelussa ja veron maksamisessa.

MaRa esittää, että tupakkaveron perusteeksi asetetaan yksinkertainen malli, jossa veron perusteena toimii tuotteen paino. Painoon perustuvan veron tulee olla määrältään sellainen, että Suomessa toimivat vähittäismyyjät pärjäävät kilpailussa naapurimaissa toimivien nikotiinipusseja myyvien yritysten kanssa.

Kilpailukykyisellä verolla myös nikotiinipussien ja nuuskan matkustajatuontia saadaan vähennettyä. On huomioitava, että nikotiinipussien myynnistä Suomessa kertyy myös arvonlisäveroja (alv 24 %). Myös verotulojen turvaamiseksi on tärkeää, että mahdollisimman suuri osa tuotteista ostetaan Suomessa toimivista laillisista myyntikanavista.

Kunnioitavasti,

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Veli-Matti Aittoniemi
varatoimitusjohtaja

Kai Massa
lakimies

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyhtiöitä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konsertti-tapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 7 700 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä

Massa Kai
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry